

SCHEUREN IN DE HEMEL

Voor Ronald Bartlema
Mijn grootse vriend

*‘Wat inspiratie ook moge zijn, het komt altijd voort
uit een voortdurend “Ik weet het niet”.’*

Wisława Szymborska (1923-2012)

VERMIST: Maarten Holland (20). Signalement: lengte 1 meter 90, slank en verzorgd uiterlijk. Bruine ogen, kort donkerbruin haar. Kleding: grijze spijkerbroek, zwart shirt met opdruk (YOUR ANGER IS A GIFT), blauwe spijkerjas, witte gympen (merk Nike). Hebt u informatie? Bel met de politie Utrecht.

Op de vermissingsposter in de etalage van een tabakswinkel bekeek Barbara haar broer. Zijn haar en ogen op de zwart-witfoto waren donkerder dan in het echt. Maarten lachte breeduit, iets wat hij zelden deed. In zijn linkeroor een zilveren ringetje waarover hun vader mopperde dat hij daar spijt van zou krijgen. Wat niemand op de poster kon zien: de naam THICH die haar broer met een soldeerbout in zijn onderarm had gebrand.

Twee weken geleden waren er agenten bij hun huis geweest om zijn signalement op te stellen. Maarten was toen al zeven dagen verdwenen. In hun bijzijn kregen haar ouders ruzie, nadat haar moeder een recente foto had gegeven. Hij was voor het eerst in lange tijd naar de kapper geweest.

Barbara hoorde haar vader zeggen dat zijn zoon op die foto niet op zichzelf leek. ‘Geen hond herkent hem daarop.’ Haar moeder had verontwaardigd gereageerd.

‘Hoe kan Maarten niet op een foto lijken als hij het zelf is?’ Barbara vond dat haar vader gelijk had, maar niemand vroeg haar iets. Ze zat in een hoek van de woonkamer en deed alsof ze las.

Haar ouders hadden het altijd over *die troep* die hij rookte. Als hij daarmee zou ophouden, zou de oude Maarten terugkeren. En

dat gebeurde. Een paar maanden geleden was hij gestopt met blo-
wen, had hij zijn lange sliertharen laten knippen en zag hij eruit
als op de foto in de etalage van de tabakswinkel met aanstekers en
sigarendoosjes. Hij had een baantje als nachtportier in een hotel
in de stad, maar nu was hij weer verdwenen.

De eigenaar van de tabakswinkel verscheen in de deuropening.
Een dikbuikige man met bretels waarop verkeersborden stonden.

‘Ken je hem?’ vroeg hij met een hoofdknik naar de etalage. ‘Je
staat hier elke dag naar die foto te kijken.’

Barbara fluisterde: ‘Hij is mijn broer,’ en kneep in de handvat-
ten van haar fiets.

‘Maarten komt altijd shag bij me halen. Slimme jongen en vast
een lieve broer.’

Barbara staarde naar de grond en voelde tranen opwellen.

‘Hij komt echt wel weer terug, meissie. Niemand verdwijnt
zomaar van de aardbol.’

Ze fietste snel weg over de brede dreef langs lage flats met bal-
kons vol wasgoed en keek hoopvol omhoog naar de wapperende
lakens. ‘Gevonden! Dat duurde lang!’ zou Maarten naar beneden
roepen. Hij verstopte zich graag. Nog niet zo lang geleden had
ze de hele middag gezocht in het park bij de Vecht, waar ze hem
uiteindelijk slapend vond op het voordek van een boot.

Barbara fietste naar het park, ingeklemd tussen het water en de
nieuwbouwwijk. Ze reed langs de blowbankjes van Maarten. Op
het grasveld voetbalden jongens van haar lagere school. Ze lachten
en juichten alsof er niets aan de hand was. Waarom was niet heel
Overvecht op zoek naar haar broer?

In de verte zag ze een buurvrouw met kinderwagen. Ze trapte
op de rem en keerde om naar de Vecht. Op de plek waar de politie
twee weken geleden een zoekactie had gehouden stapte ze af. In
het water hadden rubberen boten gedreven, duikers waren één
voor één over de rand gegleden. Barbara had tussen de buurt-
bewoners gestaan.

‘Zelfmoord, die jongen was depressief,’ hoorde ze iemand verkondigen.

Barbara haatte al die mensen die op de oever stonden alsof ze naar de ontknoping van een spannende film keken. Na een eeuwigheid had een duiker een vuilniszak opgevist. Achter het afzetlint keek Barbara toe hoe een agent het plastic opensneed en zijn hand voor zijn neus hield bij het zien van de opgeblazen harige lichaampjes, sommige waren opengeknapt waardoor de ingewanden van de kittens eruit hingen.

Barbara keek in het donkere water van de Vecht. Vorig jaar kampeerden ze in Bergen. Zon en zee zouden hem goed doen, besloten hun ouders nadat haar broer zichzelf had verminkt met de soldeerbout. Maarten en zij deelden een tent. Het was saai, haar broer werd pas laat in de middag wakker en hij had nergens zin in. Eén keer ging hij mee naar zee en dobberde hij op haar roze luchtbed. Met een duikbril op haar hoofd hield Barbara zijn hand vast toen hij beloofde dat ze later samen op vakantie naar Griekenland zouden gaan. Daar was het water zo helder, zei hij, dat je alle vissen en de bodem kon zien. Op zijn onderarm stond in vurige dikke littekenlijnen THICH. Barbara kon zich niet voorstellen dat je jezelf zo’n pijn kon doen. Op haar kamer had ze al eerder een vreemde lucht geroken, alsof er eten was aangebrand. Ze had Maarten gevonden, kermend aan zijn bureau met naast hem de soldeerbout.

Toen ze beseftte dat haar broer daar niet te vinden was, fietste ze met tegenzin naar huis. Vóór zijn verdwijning was het fijn om in het rijtjeshuis aan de Quitodreef te wonen, nu voelde ze zich bekeken. Via de poort kwam ze in de achtertuin en ze zette haar fiets tegen de schutting. Haar moeder zat in de keuken gebogen over een blocnote waarop ze, op verzoek van de politie, namen en plekken had genoteerd waar en met wie Maarten mogelijk kon zijn. Ze zat precies in dezelfde houding als toen Barbara eerder

vandaag, na de lunch, weer naar school was gegaan.

Haar moeder was altijd vrolijk, jong en levenslustig geweest. Maar zoals ze daar zat, leek ze stokoud.

‘Weet je nog hoe die jongen heette van de schaakclub?’ Haar ogen waren net zo opgezwollen als de katjes in de vuilniszak. Nog even en ze zouden op tafel vallen. ‘Dat joch met die rooie haren... Ach, dat kun je ook niet weten,’ mompelde ze. ‘Jij was pas vijf en Maarten was al vijftien toen hij op die club zat.’

Barbara liep naar boven en vroeg zich af waarom haar moeder steeds dieper in het verleden naar namen zocht. Maarten was echt niet te vinden bij een oude vriend van de schaakclub. Voor zijn gedeukte deur bleef ze staan. Van sommige van Maartens aanvallen op de deur was ze getuige geweest. De grootste had hem bloedende knokkels bezorgd.

Ze ging op zijn opgemaakte bed zitten. Elke dag ging Barbara naar zijn kamer zodat ze hem kon ruiken. Boven op de kledingkast zat een grote bruine teddybeer met een briefje op zijn buik gespeld. AFBLIJVEN!!! had Maarten erop geschreven. Zijn bureau was bezaaid met felgekleurde snoertjes, stekkers, kabels en printplaten die eruitzagen als futuristische steden. De soldeerbout was nergens te bekennen. Boven zijn bureau hing een poster van vier blote mannen met sportsokken om hun piemels.

Boven zijn bed een poster van vier andere mannen, maar dan met kleren aan. Rage Against the Machine. Vorig jaar had haar broer de band zien optreden, sindsdien draaide hij hun muziek voortdurend.

In een lage kast onder het raam stonden 143 cd's op alfabetische volgorde. Barbara had ze geteld terwijl Maarten uitlegde dat je met woede positieve veranderingen kon inzetten. Hij had gerateld over vrijheid, op kamers gaan in de stad Utrecht. Haar broer had een jaar elektrotechniek gestudeerd, na de zomer wilde hij zijn studie weer oppakken en de kleinburgerlijkheid van de nieuwbouwwijk achter zich laten. Maarten had het vaak over de dingen anders

doen, zelfs als hij hele dagen lamlendig op bed lag. Hoe negatief hij soms ook was, Barbara wist zeker dat hij geen zelfmoord had gepleegd.

Ze stond op en knielde voor de lage kast. De cd die ze zocht haalde ze er in één keer uit. Het hoesje was een foto van een kaalgeschoren man die in de brand stond, maar uiterst kalm bleef zitten. Zijn voornaam was Thich. Maarten had haar verteld over deze Vietnamese monnik die uit protest tegen onderdrukking benzine over zichzelf heen had gegoten. 'Niet tegen pa zeggen,' had hij eraan toegevoegd. Hun vader vond dat Maarten zijn jonge zusje lastigviel met narigheid.

Ze pakte de glimmende schijf uit het doosje en keek naar haar spiegelbeeld in het metaal. Zijn ogen en lippen. Daarna drukte ze op de powerknop van de installatie en legde de cd in het midden van de lade. Met het pijltje ging ze naar nummer twee. De volumeknop draaide ze terug van negen naar één streepje. Maarten draaide 'Killing in the Name' soms zo hard dat de muren ervan trilden en dat de buurman aanbelde.

Ze ging op de blauwe vloerbedekking liggen, die naar shag rook, en drukte een oor tegen de geluidsbox. De tekst van het nummer was voor haar een raadsel, maar de harde gitaren en drums voelde ze door haar lichaam dreunen en zorgden voor opwinding. Geduldig wachtte Barbara op het einde waarvan ze de woorden maar al te goed begreep.

Fuck you, I won't do what you tell me
Fuck you, I won't do what you tell me
Fuck you, I won't do what you tell me
Fuck you, I won't do what you tell me
Fuck you, I won't do what you tell me
Fuck you, I won't do what you tell me
Fuck you, I won't do what you tell me
Fuck you, I won't do what you tell me